

FRIHET I PARFORHOLD

*Om de store idealer som frihet og
altomfattende kærlighed.
Om hvordan vi som slyngpanter
omklammer og fastholder.*

Av Anne Wedege
wedega@tiscali.dk

Denne artikkelen stod i det danske magasinet *Nyt Aspekt* i juli-august nummeret 2005. Artikkelen er gjengitt med tillatelse. *Nyt Aspekt - tidsskrift for sinn-kropp-ånd*, tlf. (45) 35 86 86 50, www.nytaspekt.dk

”Engang i fremtiden vil menneskene som topolette vesener ikke binde seg i ekteskap, for vi elsker alle vi møter på vår vei. Den enpolette parringsdrift er med sin rivalisering og materialisme roten til alt ondt.”

Dette skriver Martinus, den store danske åndspersonlighet fra forrige århundre. Han forklarer en verdensorden hvor mennesket (og alle andre levende skapninger) utvikler seg fra mineralriket til planteriket og så over til dyreriket, inntil vi når det riktige menneskeriket og derfra videre ut i de åndelige sfærer.

Underveis går vi fra lyset gjennom mørket og tilbake til lyset igjen. Kun i den mørkeste fase er vi enpolette vesener, i de andre faser er vi topolette.

I dag befinner mennesket seg rett etter mørkets toppunkt, på vei bort fra dyreriket. Vi lengter etter å tre inn i det riktige menneskeriket, hvor altomfattende kjærlighet og rettferdighet blomstrer, og hvor det drepende prinsipp ikke lenger eksisterer.

Vi ønsker fred på jorden og arbeider alle, så godt vi kan, på vår egen utvikling frem mot en tilstand hvor vi føler oss verdige til et liv i et sånt paradisi.

I prinsippet er vi motstandere av vold. Men hva med den psykiske vold – alle de ”tenkte” mord vi utfører nesten hver dag? Og hva med vår kolossale evne til å binde andre ved hjelp av manipulasjon og maktkamp?

I parforholdet viser vi våre verste sider når det gjelder dette.

Polutviklingen

Martinus kaller den menneskelige utviklingsvei innen parforholdet for polutviklingen. I de mer primitive perioder av menneskehetens historie var vi enpolette – altså 100 % mann eller 100 % kvinne – og monogame. Vi var avhengige av den motsatte pol for å føle oss hele, og den kunne kun finnes i en partner av motsatt kjønn.

Forelskelsesfasen varte hele livet og et parforhold fungerte som en liten kampenhet. Det var oss og våres barn

– og de andre. De andre var alle trusler mot vår lille familieenhet.

I takt med menneskets utvikling begynner vår egen indre motsatte pol å vokse og derfor er ikke partneren lenger livsnødvendig. Vi er ikke lenger forelsket i den samme partneren hele livet og ulykkelige ekteskap og skilsmisser blir hverdagskost.

Samtidig begynner vi å åpne oss ut mot samfunnet som nå mer oppfattes som en tumleplass enn en trussel. Vi blir for eksempel politisk aktive, deltakere i humanitære organisasjoner eller arbeider med kunst og kultur.

© www.kronbladet.no Strandvindelen

Ønsket om å søke ut av parforholdet er ifølge Martinus et av tegnene på polutvikling og spirende nestekjærlighet. Å kunne omfatte flere mennesker enn kun sin egen partner med sympati/kjærlighet er tegn på menneskelighet og et skritt i retning av det riktige menneskerike, hvor mennesket ser det guddommelige i alle levende vesener bakom deres ytre fremtoning.

”Han blir sjalu. min for så brennende hovedinteresse (ham) er blitt skiftet ut med andre aktiviteter.”

”Den eneste ene?”

Hvis det er riktig, har jeg forklaringen på, hvorfor jeg så motvillig lar meg lenke til ”den eneste ene”. Når den første forelskelsen er overstått, vil jeg kaste skylappene og oppleve mer av livet, men stadig gjerne innenfor parforholdets rammer. For den utkårne er jo stadig min beste venn.

Men nå kjeder jeg meg i det tradisjonelle hjemmeliv og begynner å

engasjere meg utenfor hjemmet. ”Interesser” kaller jeg det, og det må gjerne foregå uten ham. Min fremvoksende mannlige pol skal ha stimulans.

Men så har vi rotet. Han blir sjalu. I og med at min før så brennende hovedinteresse (ham) nå er blitt skiftet ut med andre aktiviteter, frykter han at jeg også skal bli oppslukt av en annen forelskelse. Han har vanskelig for å forstå, at jeg ikke er den jeg var før. Hans stadig dominerende mannlige pol forsøker å gjerde inn forholdet og verne om hjemmet.

Mine interesser utenfor hjemmet er min livsnerve, og jeg vil ikke kunne puste, hvis jeg skulle gi avkall på å la meg inspirere av andre – både kvinnelige og mannlige – interessevenner.

På denne polforvandlingens utviklingsvei er det mange ulykkelige ekteskap med mange ulykkelige skilsmisser. Og mitt forhold holdt da heller ikke.

Lykken må være å finne en partner, som har den samme grad av drift ut, men hvor engasjementene utenfor forholdet tilpasses, så ingen av partene blir sjalu. D.v.s. å finne en partner, hvor polene matcher. Vanskelig oppgave, for plutselig er det fire mennesker som skal passe sammen og ikke to.

Bryllupsfantasier

Etter syv år som singeljente føler jeg atter trang til å prøve lykken i et parforhold. Jeg søker en partner, som akkurat som jeg, ønsker å vedlikeholde det frie liv med selvstendige interesser og venner.

Derfor lyder min bønn: ”Kjære Gud, jeg er singel og ensom, så hjelp meg til å finne en kjæreste, som ikke er sjalu, og som søker frihet i vårt forhold.”

Tre uker senere: Ennå varm etter vårt første elskovsmøte må jeg langt vekk. På havearbeid hos mor i den andre enden av landet. Yes, Gud har hørt min bønn. Jeg fikk en deilig man med frihetstrang.

Innen forelskelsen rakk å gjøre meg blind og døv, hørte jeg ham si: ”Jeg kan ikke binde meg”. Jeg sender en takksigelse opp, dette her blir spennende. Kan jeg leve opp til frihetskravene?

Strandvindelen bukker seg over og gjennom hekken, den har fått fatt i rognebærgrenen og trekker den gjerne mot jorden. Den klatrer ut på den frie engen i bakhagen, hvor den snor seg rundt siv og stauder. ”Den skal vekk”, sier mor, ”den kveler alt liv.” ”Den skal vekk”, sier jeg og går til angrep fra dens rot.

Strandvindelen slynger seg

rundt sin vertsplante, tett og fast, som jeg om ham, ettersom våre favntak blir dyper. Det må være slitsomt for buskene å være så tett omslynget, tenker jeg og kutter strandvindelenes livsnerve i bunnen.

Den strekker seg opp mot lyset, hvor dens hjerteformede blader og uskyldshvite blomster folder seg ut. Noen blomster henger nedover og matcher min drøm om den hvite kjole. Min smale midje, hvor en hvit fold dreier seg rundt dansen, brudedansen, åh ja, når han endelig er blitt min...

Fri meg for Xantippe¹

Fanfaren gjaller! Andre blomster strutter ut som trompeter, deres skjærende hvithet og lydløse latter river meg ut av mine bryllupsfantasier. I kjølvannet stiger et stort, rungende NEI opp i meg. Jeg skal jo ikke bindes, vi skal jo sette hverandre fri.

Fri meg for Xantippe-latteren og fløyten som kaller. "Hvorfor kommer du så sent hjem? Hva har du brukt pengene til? Det er for dårlig at... Når nå lille jeg..."

***"Jeg avstår fra
"slyngplantens" vakre
hjerteformede blader og
dets hvite brudeskjørt, for
jeg vil ikke ha deres slyngel.
Å kvele sin partner er ikke
kjerlighet."***

Jeg går amok på Strandvindelene, angriper dem i rasende destruksjonslyst fra flere sider. Jeg flår og hiver og blotter hekkens sårbare, bladløse grener. Ja, det gjør vondt å bli befridd for gamle Strandvindler.

Hver ødelagte Strandvindler, som jeg hiver på gresset, blir et symbol på min indre renselseprosess. En forvandling mot frihet fra å ville eie. "Hvorfor ringer han ikke?" – vekk med det mønsteret. "Tenker han kanskje på meg nå?" – vekk med det mønsteret. "Er han sammen med en annen kvinne nå?" Vekk, vekk, vekk.

Tilslutt står jeg naken som hekken. Vi skal begge to komme oss igjen. Hekken skal ha tid til å spire nye blader, og jeg? Ja, først må jeg vel venne meg til ensomheten. Når jeg ikke har bindinger, har jeg vel heller ingen forventninger til

---

¹ Xantippe var den store filosofen Sokrates' hustru. Tradisjonelt er hun blitt betegnet som lite sympatisk, vrien og sint. Kanskje er hun en av historiens mest baktalte kvinner.

MARTINUS KOSMOLOGI om forhold:

- Alle dyr er enpolet. Mennesket er overveiende enpolet, men den motsatte pol er i gradvis vekst.
- Denne vanskelige utvikling kaller Martinus "de ulykkelige ekteskapers sone". Sjalousi vil være et problem langt inn i fremtiden.
- Fremveksten av kvinnes mannlig pol og av mannens kvinnelige pol er bakgrunnen for all kulturell, samfunnsmessig og menneskelig aktivitet.
- I det *riktige menneskerike* blir vi dobbelpolette.

Litteratur av Martinus:

Livets Bog nr.5;
To slags kærlighet;
Det Evige Verdensbillede
nr.4, symbol nr. 35.
Borgens Forlag.

Link til Martinus Institut:
www.martinus.dk

vårt forhold. Er det overhodet et forhold, når vi hvert minutt setter hverandre fri?

Altså må jeg venne meg til tanken om at hvert møte kan være vårt siste. Selv vårt første. Det var ikke et gjensidig løfte om å gjenta inntil man ble mett. Det skulle nytes i nuet og energien tone ut uten håp om fornyelse.

Åh Gud, gi meg styrke til å gå gjennom den smerte det gir å bli befridd for Strandvindens mentalitet av å slynge seg, fastholde, utsuge, krangle til døde.

Gamle kvinnemønstre

Jeg fryser nå i min nakenhet. Solen er gått bak skyene. Det blåser opp. "Avfaller skal over i diket", roper mor til meg. Jeg tar de døde Strandvindene i fanget og bretter dem forsiktig ut på diket. Her skal de komposteres og være grobunn for nye planter, som skjermer haven for vestavinden.

Jeg merker plutselig jordforbindelsen som en energi, som strømmer opp og ned gjennom meg. Ja, jeg er frigjort, men ikke fortaapt. Til kvelden skal jeg møte en gammel venn, og jeg gleder meg. Jeg er frigjort fra bekymringer om, når *han* muligens ringer, for jeg har fått det travelt med å leve livet mitt.

Samtidig med at jeg setter ham fri, frigjøres jeg selv. Jeg skal ikke lenger leve opp til mine gamle idealer om parforholdet: Sitte hjemme og kjede meg, ofre meg for husfredens skyld, ha sex selv om gnisten mangler o.s.v.

Nå står det for meg som en lysende sannhet, at det var mors "slyngplanter" jeg rev opp. De mønstre som mor (og med henne hele kvinnekjønnene i tusener av år) har nedlagt i meg, og som jeg har spist rått.

Nå spyttar jeg maten ut, mor, og begir meg ut i ukjent land som fri og fritsettende kvinne, vekk fra de ulykkelige ekteskapers sone. Med meg som eneste matpakke har jeg en stor nysgjerrighet etter, hva livet så vil bringe, samt min bønn: Jeg ønsker hjelp til å sette fri, og jeg ønsker hjelp til å utholdet ubehaget som oppstår.

Jeg avstår fra "slyngplantens" vakre hjerteformede blader og dets hvite brudeskjørt, for jeg vil ikke ha deres slyngel. Å kvele sin partner er ikke kjærlighet.

Da er det bedre med trærne som rollemodell. Hvor vakre er ikke to trær som vokser side om side? De gir beskyttelse til hverandre, men bevarer begge to overblikket og vokser opp hver for seg – sammen med alle de andre trærne i skogen.

"Å love hverandre ekteskap og kreve troskap vil være foreldede omgangsformer for fremtidens mennesker."

Takk for lærepengen

Opplysningen kommer som et slag i solarplexus: Han har vært sammen med en annen kvinne. Et skrik setter seg fast bak brystbenet.

Tilbake fra "jakten" møter jeg ham igjen. Min nyvunne frihetstrang og evne til å sette fri går straks fløyten – han er pen, og jeg har lyst til å eie ham.

"Jeg har vært sammen med en annen", sier han. Da var det jo at jeg skulle si: "Fint, jeg håper det var godt for dere begge to". Men jeg må erkjenne at jeg ikke er utviklet nok i min nestekjær-

lighet, for skriket baner seg vei nedenfra og forvandles til vrede og dyrisk fresing: "Skitt!"

Om det var jaktinstinktet eller polutvikling som gjorde seg gjeldende i ham, skal jeg ikke si. Men vondt gjorde det. Mange måneder senere kan jeg tilgi det, som jeg fra starten – uten å kjenne min egen følelsesreaksjon – sanksjonerte: "Jeg kan ikke binde meg".

Nå lyder min ydmyke takknemlighet: Kjære Gud, takk fordi du hjalp meg til å finne en kjæreste som liksom jeg ønsket frihet i vårt forhold. Og takk fordi du viste meg at jeg ennå ikke selv kan leve opp til idealene.

Fremtidens menneskerike vil være bebodd av skapninger som er i stand til å elske alle uansett kjønn og utseende. Vi vil ikke føle denne momentane sinnssyke i form av forelskelse, men i stedet en stor nestekjærlighet.

Dette forutsetter naturligvis at det ikke er noen bindinger. Å love hverandre ekteskap og kreve troskap vil være foreldede omgangsformer for fremtidens mennesker.

Der er jeg bare ikke nådd. Jeg erkjenner at gjensidig seksuell trofasthet er et krav fra min side.

Jeg kan kun akseptere denne uferdige siden hos meg selv og erkjenne at min utviklingsvei er lang ennå innen jeg oppnår topolet, kosmisk bevissthet og allkjærlighet som vanetilstand. Og så tro på, at vi alle, og enhver, er på toppen av vår utvikling, at vi gjør så godt vi kan, og at alt er såre godt. •

Anne Wedege er akupunktør. Hun kan nås på tlf. (45) 33 15 65 72, www.akupunktur-i-centrum.dk